

Ο Κυριάκος Μάτσης δεν ήταν μόνο ο αγωνιστής, ο οποίος θυσιάστηκε για την αποτίναξη της αποικιοκρατίας. Ο Κυριάκος Μάτσης υπήρξε φιλόσοφος, στοχαστής, ρήτορας, και άψογος χειριστής του γραπτού και προφορικού λόγου. Το Αρχείο του, το οποίο παραδίδουμε σήμερα 14/6/2022 για ψηφιοποίηση στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, αποτελεί πολύτιμο θησαυρό της νεότερης κυπριακής ιστορίας και φιλοσοφίας.

Παραθέτω την κατάληξη από το τελευταίο του γράμμα, γραμμένο στο κρησφύγετο του στη Λεωφόρο Ελλάδας στην Κερύνεια, 15 μέρες πριν την θυσία του στο Δίκωμο:

«...Να γιατί δεν νοιάζομαι αν τη γη αυτή την ζουν Τούρκοι, για Έλληνες, για Εβραίοι...Εκείνο που έχει αξία είναι να την ζουν αυτοί που την ποτίζουν με τον ιδρώτα τους και να περπατούν πάνω της ελεύθεροι διαφεντευτές της, κυρίαρχοί της. Ν' αναπνέουν περήφανοι τον αέρα της, που 'ναι αέρας δροσιάς, ομορφιάς, λεβεντοσύνης, Όχι πνίχτης.»

Χαρακτηριστικά, ο πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας Χρίστος Σαρτζετάκης αναφερόμενος στον Κυριάκο είπε μεταξύ άλλων:

«Ο Κυριάκος Μάτσης ήταν, για μας τους φοιτητές της Θεσσαλονίκης, ο αδιαμφισβήτητος αρχηγός. Εξέπεμπε εθνική φλόγα. Ήτο απaráμιλλος ρήτωρ. Τη δυνατότητά του τη γνωρίσαμε όχι μόνο στους εθνικούς εορτασμούς, αλλά κυρίως κατά τις εξορμήσεις μας στα σύνορα και στις γραμμές του «μετώπου».

Το Αρχείο του Κυριάκου Μάτση θα αποτελέσει για το κοινό, τους φοιτητές και τους ερευνητές μια σπουδαία πηγή της ελληνικής κυπριακής ιστορίας των ετών 1944 -1958 και θα αποκαλύψει σε όλους τη βαθιά φιλοσοφική και υπαρξιακή του θεώρηση και βίωση των πραγμάτων, αλλά και την αγάπη του για την Κύπρο και τον άνθρωπο γενικότερα.